Lietas arhīva Nr. K30-1615-18/38
ECLI:LV:RVPT:2018:1008.11520049417.2.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2018.gada 8.oktobrī

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa,
tiesnese Linda Dīzenberga,
piedaloties prokuroram Aleksandram Miļuhinam,
aizstāvei zvērinātai advokātei Ingūnai Lambertei,
juridiskās palīdzības sniedzējam zvērināta advokāta palīgam Gatim Gailim,

izskatīja atklātā tiesas sēdē kriminālliet u /pers. A/, personas kods /personas kods/, apsūdzībā pēc Krimināllikuma 260.panta otrās daļas.

Aprakstošā daļa

/pers. A/, vadot transportlīdzekli, pārkāpa ceļu satiksmes noteikumus, kā rezultātā cietušajai nodarīts smags miesas bojājums, un proti:

2017.gada 31.jūlijā ap plkst.15.36 /pers. A/ vadīja transportlīdzekli Volvo XC60, valsts reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, Rīgā, pa Ozolu ielu no Duntes ielas puses Patversmes ielas virzienā.

Vadot transportlīdzekli pa pretējā virziena kustības joslu un atrodoties aptuveni 37 metru attālumā pirms Ozolu ielas nama Nr.4, /pers. A/ pārkāpa Ceļu satiksmes likuma 19.panta pirmo un trešo daļu, 25.panta trešo daļu un 37.pantu, un Ceļu satiksmes noteikumu 25.3. un 100.punkta prasības, nerīkojās saskaņā ar šo likumu un noteikumiem tā, lai neradītu satiksmei bīstamas vai satiksmi traucējošas situācijas un nenodarītu zaudējumus, nebija pietiekoši uzmanīga pret apkārtējo situāciju un tās izmaiņām, nedarīja visu iespējamo, lai netiktu apdraudēti citi ceļu satiksmes dalībnieki, it sevišķi mazāk aizsargātie (gājēji), izveidojoties ceļu satiksmei bīstamam šķērslim – gājējai /pers. B/, kuru /pers. A/ spēja pamanīt, viņa nesamazināja braukšanas ātrumu un neapturēja transportlīdzekli, bet turpināja kustību uz priekšu, kā rezultātā ar transportlīdzekļa Volvo XC60 priekšējo daļu uzbrauca gājējai /pers. B/, kura pārvietojās pa Ozolu ielas brauktuves kreiso malu tādā pašā virzienā kā /pers. A/ vadītais transportlīdzeklis.

Ceļu satiksmes likuma un noteikumu pārkāpšanas rezultātā /pers. A/ nodarīja cietušajai /pers. B/ smagus miesas bojājumus – kreisā apakšstilba sasitumus ar lielā lielkaula un mazā lielkaula vaļējiem lūzumiem, krūškurvja sasitumus ar plaušu sasitumu, labā pleca locītavas rajona sasitumus ar augšdelma kaula lūzumu. Minētie miesas bojājumi pēc sava rakstura pieskaitāmi smagiem miesas bojājumiem, kas ir bīstami cietušās dzīvībai.

Ar savām darbībām /pers. A/ izdarīja noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā.

Motīvu daļa

Tiesas izmeklēšanā apsūdzētā atzina sevi par vainīgu viņai inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, izdarīto nožēloja, piekrita lietas izskatīšanai bez pierādījumu pārbaudes. Tiesa, izskaidrojot pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālo būtību un sekas, noskaidrojot, ka pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai piekrīt prokurors, aizstāve, cietusī un cietušās juridiskās palīdzības sniedzējs, saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu pieņēma lēmumu par pierādījumu pārbaudes neizdarīšanu tiesas izmeklēšanā.

Apsūdzētās vaina noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā, ir pierādīta, un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 527.panta trešo daļu pierādījumu analīze un uzskaitījums spriedumā netiek dots.

Apsūdzētās izdarītā noziedzīgā nodarījuma kvalifikāciju pēc Krimināllikuma 260.panta otrās daļas tiesa atzīst par pareizu, un par izdarīto noziedzīgo nodarījumu apsūdzētā ir sodāma.

Nosakot apsūdzētajai soda veidu un mēru, tiesa ņem vērā Krimināllikuma 35. un 46.panta nosacījumus.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.panta trešo daļu tiesas izmeklēšanā pārbaudīti sekojoši apsūdzētās personu raksturojošie dati: /pers. A/, dzimusi /datums/(lietas lapa 54), agrāk nesodīta (lietas lapa 55-56), strādā par ārstu oftalmologu, no darba vietas raksturota pozitīvi (lietas lapa 132-135), ziņas par veselības stāvokli (lietas lapa 131).

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu apsūdzētās izdarītais noziedzīgais nodarījums pēc Krimināllikuma 260.panta otrās daļas klasificējas kā mazāk smags noziegums.

Atbildību mīkstinoši apstākļi norādīti Krimināllikuma 47.panta pirmajā daļā, bet šā panta otrajā daļā norādīts, ka, nosakot sodu, var ņemt vērā arī citus apstākļus, kuri likumā nav paredzēti, un, kurus tiesa atzīst par atbildību mīkstinošiem apstākļiem. Par atbildību mīkstinošiem apstākļiem Krimināllikuma 47.panta otrās daļas izpratnē tiesa var atzīt tikai tādus apstākļus, kas pēc sava satura atbilst Krimināllikuma 47.panta jēgai.

Tiesa uzskata, ka savas pārliecības iegūšanā īpaši svarīgs ir tiesas kontakts ar vainīgo, kas vispilnīgāk iegūstams tiesas sēdē, izties ājot krimināllietu, kad iespējams konstatēt tās vai citas īpašības un pazīmes vainīgās personas uzvedībā, kas, kopā ar citiem lietā konstatējamiem faktoriem, pamato iespēju pieņemt lēmumu par atbildību mīkstinošu apstākļu konstatēšanu.

Tiesa krimināllietas izties āšanas laikā ieguva pārliecību, ka apsūdzētā, atzīstot vainu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, tiešām nožēloja savu rīcību un notikušo, apsūdzētā savu vainu inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā atzina pilnībā gan pirmstiesas procesā, gan tiesas izmeklēšanas laikā, tādēļ atbilstoši tiesai ar likumu piešķirtajām tiesībām saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu par apsūdzētās atbildību mīkstinošu apstākli tiesa atzīst to, ka viņa vaļsirdīgi atzinās un nožēloja izdarīto.

No apsūdzētās sniegtajiem paskaidrojumiem krimināllietas izties āšanas laikā izriet, ka viņa pēc notikušā ceļu satiksmes negadījuma centusies sazināties ar cietušo, atvainoties un izteikt nožēlu par notikušo, kompensēt radīto kaitējumu, labprātīgi samaksāja cietušajai radītā morālā kaitējuma kompensāciju 500 *euro* apmērā (lietas lapa 130), pilnībā atzina cietušās pieteikto materiālā kaitējuma kompensāciju 800 *euro* apmērā, kā arī bija gatava samaksāt cietušajai morālā kaitējuma kompensāciju vēl 3500 *euro*, taču cietusī atteicās.

Krimināllietas izties āšanas laikā cietusī paskaidroja, ka nodarītos miesas bojājumus nevar izteikt naudas izteiksmē, ar noziedzīgo nodarījumu viņai radītas paliekošas sekas.

Lai arī cietusī paskaidroja, ka ar naudu nav iespējams atlīdzināt radīto kaitējumu, tiesa tomēr ņem vērā to, ka apsūdzētā labprātīgi samaksāja cietušajai morālā kaitējuma kompensāciju 500 *euro* apmērā, pilnībā piekrita tiesas sēdē pieteiktajai materiālā kaitējuma kompensācijai, un paskaidroja, ka būtu samaksājusi to jau ātrāk, ja būtu zinājusi, līdz ar to saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta pirmās daļas otro punktu par apsūdzētās atbildību mīkstinošu apstākli tiesa atzīst to, ka viņa labprātīgi atlīdzinājusi cietušajai ar noziedzīgo nodarījumu radīto kaitējumu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta atbildību pastiprinošus apstākļus tiesa nekonstatē.

Nosakot soda veidu, tiesa ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu – noziedzīgais nodarījums izdarīts aiz neuzmanības kā rezultātā apdraudēta satiksmes drošība, un radīto kaitējumu – cietušajai nodarīti smagi miesas bojājumi, kas ir bīstami viņas dzīvībai, kā arī ņem vērā apsūdzētās personību, to, ka viņa ir agrāk nesodīta persona, ir patstāvīgas darba vietas, no darba vietas raksturota pozitīvi, ziņas par veselības stāvokli.

Tāpat nosakot soda mēru, tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošos apstākļus, un to, ka atbildību pastiprinoši apstākļi nav konstatēti.

Apsūdzētā, piekrītot lietas izties āšanai bez pierādījumu pārbaudes, ir izmantojusi savas tiesības uz sadarbību, ko nosaka Kriminālprocesa likuma 21.pants, ka persona, kurai ir tiesības uz aizstāvību, var sadarboties ar kriminālprocesa veikšanai pilnvaroto amatpersonu, lai sekmētu krimināltiesisko attiecību noregulējumu. Tas, ka apsūdzētā izmanto savas tiesības uz sadarbību vienkāršotāka procesa izvēlē, nav atzīstams par patstāvīgu viņas atbildību mīkstinošu apstākli, bet tiesa to ņem vērā pie soda noteikšanas. Šāda atziņa izriet no tiesu prakses *(skat. Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departaments nolēmumus lietā Nr. SKK- 232/08)*.

Krimināllikuma 260. panta otrās daļas sankcijā soda veidi ir paredzēti – brīvības atņemšana uz laiku līdz astoņiem gadiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz laiku līdz pieciem gadiem.

Tiesa uzskata, ka apsūdzētā par noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā, ir sodāma ar brīvības atņemšanas sodu likumā paredzētās sankcijas robežās.

Tiesa uzskata, ka apsūdzētajai ir iespējams piemērot Krimināllikuma 55.panta nosacījumus, un noteikt sodu nosacīti, ņemot vērā to, ka viņa ir agrāk nesodīta persona un tiesas rīcībā nav ziņu, ka viņa būtu izdarījusi citus likumpārkāpumus.

Tiesas ieskatā tieši vaļsirdīgā atzīšanās izdarītajā un tiesas sēdē izteiktā patiesā nožēla par izdarīto ir viens no būtiskākajiem priekšnoteikumiem, kas ļauj tiesai iegūt pārliecību par to, ka vainīgā ir izdarījusi pozitīvus secinājumus un turpmāk centīsies likumpārkāpumus vairs nepieļaut.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētā ir izdarījusi secinājumus par izdarīto noziedzīgo nodarījumu aiz neuzmanības, tādējādi secina, ka soda mērķi var sasniegt, neizolējot apsūdzēto no sabiedrības.

Tiesa uzskata, ka ar šādu sodu tiks sasniegts soda mērķis – sodīt vainīgo personu par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, kā arī panākt, lai notiesātā un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Krimināllikuma 260.panta otrā daļa paredz obligāto papildsodu – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu uz laiku līdz pieciem gadiem.

Tiesa nepievienojas prokurora viedoklim par apsūdzētajai nosakāmo papildsoda mēru, t.i., transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu uz 1 gadu.

Saprotot noziedzīgu nodarījumu kā netaisnīgumu, ko radījusi pārkāpēja darbība vai bezdarbība, ikvienā konkrētā gadījumā ir svarīgi izvēlēties un piemērot pārkāpējam tādu sodu, kas ir samērīgs un maksimāli atbilst sabiedrības un arī pārkāpēja interesēm *(skat. A.Judins. Kriminālsods nav valsts atriebība par izdarīto noziedzīgo nodarījumu. Jurista vārds Nr.11 (762), 2013.gada 19.marts, 7.lpp)*.

Krimināllikuma 44.panta otrā daļa noteic, ka tiesību ierobežošana ir papildsods, ko piespriež tiesa vai, sastādot priekšrakstu par sodu, nosaka prokurors uz laiku no viena gada līdz pieciem gadiem, atņemot šā likuma sevišķās daļas attiecīgajā pantā minētās tiesības vai nosakot aizliegumu. [..].

Krimināllikuma 49.panta pirmā daļa noteic, ja tiesa, ievērojot vairākus vainīgā atbildību mīkstinošos apstākļus un vainīgā personību, atzīst par nepieciešamu noteikt viņam sodu, kas ir zemāks par minimālo robežu, kāda par attiecīgo

noziedzīgo nodarījumu paredzēta likumā, tā var sodu attiecīgi mīkstināt, spriedumā obligāti norādot šāda nolēmuma motīvus.

No minētās tiesību normas izriet, ka viens no Krimināllikuma 49.panta piemērošanas obligātiem priekšnosacījumiem ir vairāku atbildību mīkstinošu apstākļu konstatēšana, turklāt šiem atbildību mīkstinošajiem apstākļiem jāattiecas uz konkrēto noziedzīgo nodarījumu, jo tiesa sodu nosaka atsevišķi par katru noziedzīgo nodarījumu, ievērojot Krimināllikuma 35. un 46.panta nosacījumus. Atbilstoši likuma prasībām tiesai šāds nolēmums obligāti jāmotivē *(skat. Lieta Nr. SKK – 526 /11)*.

Tiesa atzīst, ka Krimināllikuma 49.pants piemērojams tikai īpašos gadījumos, ja tiesa konstatē, ka Krimināllikuma panta sankcijā paredzētā minimālā soda vai obligātā papildsoda piemērošana nebūs taisnīga un ir pārāk barga, ievērojot izdarītā nodarījuma raksturu un apsūdzētā personību. Lemjot par vieglāka soda noteikšanu nekā likumā paredzētais, tiesām jāievēro ne tikai vainīgā personību raksturojošie dati, bet arī fakti, kas saistīti ar noziedzīgu nodarījumu (noziedzīgu nodarījumu smagums, izdarīto noziedzīgu nodarījumu skaits, nodarītais kaitējums utt.). Atzinums, ka vieglāka soda noteikšana nekā likumā paredzētais, nav tiesas pienākums, bet gan prerogatīva, ja to atzīst par nepieciešamu, ir apstiprināts arī judikatūrā *(skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2007.gada 21.maija lēmums lietā SKK-306/07)*.

Ņemot vērā to, ka tiesa konstatēja augstāk norādītos apsūdzētās atbildību mīkstinošos apstākļus, un netiek konstatēts neviens atbildību pastiprinošs apstāklis, ievērojot izdarītā nodarījuma raksturu, to, ka izdarīts mazāk smags noziegums aiz neuzmanības pret ceļu satiksmes drošību, kā rezultātā cietušai radīts smags miesas bojājums, to, ka izdarītajam noziedzīgajam nodarījumam ir gadījuma raksturs, un apsūdzētās personību, to, ka viņa ir agrāk nesodīta, ir trīs pastāvīgas darba vietas, no darba vietas raksturota pozitīvi, turklāt no darba vietām saņemti lūgumi nepiemērot transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanu sakarā ar to nepieciešamību darba pienākumu izpildē, kā arī ņem vērā apsūdzētās konsekventi izteikto nožēlu par savām darbībām un notikušo, tiesa atzīst, ka Krimināllikuma 260.panta otrās daļas sankcijā paredzētā minimālā transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas papildsoda mēra piemērošana nebūs taisnīga un ir pārāk barga, tādēļ pastāv pamats /pers. A/ noteikt papildsodu, kas ir zemāks par minimālo robežu. Saskaņā ar Krimināllikuma 49.panta pirmās daļas nosacījumiem /pers. A/ nosakāms papildsods – transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana uz 6 mēnešiem.

Ievērojot to, ka, izskatot lietu bez pierādījumu pārbaudes tiesas izmeklēšanā, nebija strīds par cietušās /pers. B/ pieteikto materiālā kaitējuma kompensāciju 800 *euro* apmērā, tiesa atzīst cietušās materiālā kaitējuma kompensācijas pieteikumu par apmierināmu un piedzenamu no apsūdzētās.

Apsūdzētajai pirmstiesas procesa laikā piemērots drošības līdzeklis – uzturēšanās noteiktā vietā, kurš ir atceļams pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Rezolutīvā daļa

Ņemot vērā iepriekš minēto, un saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 511., 512., 520., 524., 527., 528., 529.pantu tiesa

n o s p r i e d a

/pers. A/ atzīt par vainīgu noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 260.panta otrajā daļā un, piemērojot Krimināllikuma 49.panta pirmās daļas nosacījumus, sodīt ar brīvības atņemšanu uz 6 (sešiem) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 6 (sešiem) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu sodu noteikt nosacīti ar pārbaudes laiku uz 6 (sešiem) mēnešiem.

Saskaņā ar Latvijas Sodu izpildes kodeksa 155.panta pirmās daļas pirmo punktu /pers. A/ ir pienākums ierasties un reģistrēties 10 (desmit) darbdienu laikā pēc sprieduma stāšanās spēkā Valsts probācijas dienestā.

Piedzīt no /pers. A/ par labu cietušajai /pers. B/ pieteikto materiālā kaitējuma kompensāciju 800 *euro* apmērā.

Piemēroto drošības līdzekli – uzturēšanās noteiktā vietā – atcelt pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 dienu laikā Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā, iesniedzot apelācijas sūdzību vai protestu Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā.

Pilna sprieduma pieejamības datums – 2018.gada 1.novembris.

Tiesnese Linda Dīzenberga